

Dosarul nr. 2ra-465/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Maria Ghervas
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Fundația Copiilor de Plein-Air din Republica Moldova împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Iacob Miron cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,

împotriva deciziei din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Fundația Copiilor de Plein-Air din Republica Moldova, a fost casată integral hotărârea din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea acțiunii.

constată:

La 14 iunie 2018 Fundația Copiilor de Plein-Air din Republica Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin hotărârea din 13 iunie 2007 a Curții de Apel Chișinău a fost obligat OCT Chișinău să înregistreze dreptul de proprietate al Fundației Copiilor de Plein-Air din RM asupra terenului nr.cadastral xxxx. Respectiva hotărâre a devenit irevocabilă și executorie prin neatacare la 04 iulie 2007.

A menționat că, la 31 iulie 2007 a depus la OCT Chișinău cererea cu nr.0100/07/52905; 52906 privind înregistrarea dreptului asupra bunului imobil. Totodată, la 06 august 2007 a prezentat Oficiul de executare Centru din cadrul Departamentului de executare, pentru executare, titlul executoriu emis în baza hotărârii judecătorești din 13 iunie 2007.

A susținut că, la 07 august 2007 executorul judecătoresc Ruslan Braga a primit spre executare documentul executoriu și în urma derulării procedurii de executare a acordat OCT Chișinău termen de 5 zile pentru executarea benevolă a cerințelor

documentului executoriu.

A afirmat că, la 09 august 2007 registratorul din cadrul OCT Chișinău a prelungit termenul de examinare a cererii de înregistrare a drepturilor asupra bunurilor imobile cu 40 de zile, adică pînă la 18 septembrie 2007. Temei de neexecutare al documentului executoriu a fost indicat necesitatea explicării suplimentare a unor circumstanțe de către instanța de judecată.

A relevat că, la 13 august 2007 OCT Chișinău a adresat Curții de Apel Chișinău un demers, prin care a solicitat explicarea hotărârii judecătorești din 13 iunie 2007, iar prin scrisoarea din 13 august 2007 Curtea de Apel Chișinău a explicat OCT Chișinău modalitatea de executare a hotărârii enunțate.

A notat că, la 14 septembrie 2007 OCT Chișinău a emis decizia de refuz a înregistrării bunurilor imobile și a dreptului asupra lor.

A remarcat că, ulterior, la 17 august 2007 executorul judecătoresc Vadim Glavan a emis încheierea nr. 2-651/07, prin care a acordat OCT Chișinău 2 zile pentru executarea benevolă a hotărârii judecătorești. Totodată, prin încheierea nr.2-651/07 din 17 august 2007 șefului OCT Chișinău i-a fost aplicată sancțiune pentru nerespectarea cerințelor executorului judecătoresc și, anume, amendă în mărime de 25 u. c., ceea ce constituie 500 de lei.

A declarat că, la 21 martie 2014 s-a adresat oficial la Ministerul Justiției cu solicitarea de a i se comunica soarta dosarului de executare, iar prin răspunsul executorului judecătoresc Oxana Burlac i-a fost comunicat că, de fapt, procedura de executare încă din anul 2010 a fost arhivată.

A invocat că, la 23 martie 2014 a solicitat strămutarea documentului executoriu către executorul judecătoresc Miron Iacob.

A mai invocat că, începând cu luna martie 2014 pînă la data depunerii prezentei cereri, executorul judecătoresc Miron Iacob a întreprins un șir de măsuri și acțiuni în vederea executării hotărârii judecătorești din 13 iunie 2007.

A relatat că, la 02 septembrie 2014 a fost întocmit procesul-verbal de constatare a contravenției administrative în temeiul art. 318 alin. (2) din Codul contravențional pentru faptul că, șeful OCT Chișinău nu execută hotărârea din 13 iunie 2007 a Curții de Apel Chișinău.

A susținut că, în temeiul procesului-verbal de constatare din 23 februarie 2015, întocmit în cadrul controlului executării documentului executoriu, creditorul s-a adresat la OCT Chișinău și a depus cerere tip cu achitarea serviciului de înregistrare, a anexat hotărârea din 13 iunie 2007 confirmată și planul geometric al terenului actualizat și întocmit de instituția competentă. De altfel, acestea au fost solicitările debitorului pentru executarea documentului.

A afirmat că, prin decizia din 07 aprilie 2015, emisă de registratorul ÎS „Cadastru”, a fost refuzată înregistrarea bunului imobil și a dreptului asupra lui.

A relevat că, la 16 aprilie 2015 executorul judecătoresc a întocmit actul de constatare, conform căruia decizia din 07 aprilie 2015, emisă de către ÎS „Cadastru” privind refuzul înregistrării dreptului de proprietate confirmă necondiționat neexecutarea actului judecătoresc aflat în procedura de executare nr. 3-2129/2007.

A notat că, la 13 martie 2015 ÎS „Cadastru” a contestat în instanța de judecată încheierea executorului judecătoresc din 17 februarie 2015 și a solicitat încetarea procedurii de executare, iar prin hotărârea din 24 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost admisă cererea și a fost încetată executarea documentului executoriu din 13 iunie 2007.

A declarat că, prin decizia din 12 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de către ÎS „Cadastru”.

A invocat că, ulterior, prin decizia ÎS „Cadastru” din 21 septembrie 2016 a fost înregistrat dreptul său de proprietate asupra bunului imobil.

A specificat că, prin încheierea nr. 010-129r/16 din 31 octombrie 2016, executorul judecătoresc Iacob Miron a admis cererea reprezentantului debitorului ÎS „Cadastru” și a încetat procedura de executare nr. 010-1296r/16 intentată în baza documentului executoriu nr. 3-2129/07 din 13 iunie 2007, emis de către Curtea de Apel Chișinău.

A menționat că, încheierea menționată a fost contestată de către Fundația Copiilor de Plein-Air din RM, deoarece a considerat că, totuși documentul executoriu nu a fost executat întocmai hotărârii din 13 iunie 2007 a Curții de Apel Chișinău.

A susținut că, prin hotărârea din 01 februarie 2017 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de către Fundația Copiilor de Plein-Air din Republica Moldova cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Iacob Miron din 31 octombrie 2016 privind încetarea procedurii de executare nr.010-1296r/16.

A considerat că, tergiversarea executării actului judecătoresc irevocabil din 04 iulie 2007 se confirmată și prin deciziile din 12 februarie 2015 și din 12 septembrie 2016 ale Curții de Apel Chișinău.

A afirmat că, prin neexecutarea actului judecătoresc, a fost lipsit de posesia, administrarea și dispoziția bunului deținut cu drept de proprietate, în temeiul hotărârii din 13 iunie 2007 a Curții de Apel Chișinău.

Prin urmare, a declarat că, creditorul, pe parcursul a 9 ani de zile din momentul inițierii procedurii de executare, a fost lipsit ilegal de dreptul de a pune în circuitul civil bunul imobil atribuit în proprietate prin actul judecătoresc irevocabil.

A solicitat constatarea încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 iunie 2007 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 23 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost respinsă acțiunea depusă de către Fundația Copiilor de Plein-Air din Republica Moldova ca tardivă.

Prin decizia din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de către Fundația Copiilor de Plein-Air din RM, a fost casată încheierea primei instanțe și a fost restituită cauza spre rejudecare în aceeași instanță, în același complet de judecată.

Prin încheierea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost atras în proces executorul judecătoresc Iacob Miron în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea depusă de către Fundația Copiilor de Plein-Air din RM ca tardivă.

La 11 aprilie 2019 Fundația Copiilor de Plein-Air din RM a declarat apel nemotivat, iar la 23 iulie 2019 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Fundația Copiilor de Plein-Air din Republica Moldova și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Fundația Copiilor de Plein-Air din Republica Moldova, a fost casată decizia instanței de apel și a fost remisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Fundația Copiilor de Plein-Air din RM, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă și a fost constatată încălcarea dreptului Fundației Copiilor de Plein-Air din RM la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 iunie 2007 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de apel a relevat că, încheierea nr. 010-129r/16 din 31 octombrie 2016, prin care executorul judecătoresc Iacob Miron a încetat procedura de executare nr. 010-1296r/16, intentată în baza documentului executoriu nr. 3- 2129/07 din 13 iunie 2007, emis de Curtea de Apel Chișinău, a trecut prin filtrul legalității, fiind menținută prin decizia din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău. Astfel, se constată cert că, hotărârea din 13 iunie 2007 a Curții de Apel Chișinău a fost executată peste circa 9 ani de zile, fapt ce denotă temeinicia pretenției apelantei cu privire la constatarea încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 13 iunie 2007.

Totodată, instanța de apel a menționat că, în speță nu a fost prezentat nici un argument de natură să justifice întârzierea observată în cauză în executarea hotărârii definitive favorabile apelantei.

Instanța de apel a remarcat că, termenul de neexecutare a hotărârii din 13 iunie 2007 a Curții de Apel Chișinău constituie aproximativ 9 ani.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că, în cazul din speță, vinovăția în tergiversarea executării în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nu poate fi imputată apelantei, Fundația Copiilor de Plein-Air din RM, o perioadă foarte îndelungată de timp.

La caz, instanța de apel a punctat că, neexecutarea hotărârii judecătorești nu poate fi impusă pe seama apelantei, or, după cum a reliefat și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, executarea unei sentințe sau a unei decizii, indiferent de instanța care o pronunță, trebuie considerată ca făcând parte integrantă

din „proces“, în sensul art. 6 §1 din Convenție. Dreptul de acces la justiție ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o hotărâre definitivă și obligatorie să rămână fără efect în detrimentul unei părți (cauza Imobiliare Saffi împotriva Italiei).

La 29 decembrie 2020 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată.

A menționat că, prin constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 13 iunie 2007, emisă de către Curtea de Apel Chișinău, instanța de apel deschide calea unor noi litigii cu privire la neexecutarea hotărârii judecătorești din 12 iunie 2007, pe care intimata o poate invoca împotriva statului. Or, instanța de apel a omis să indice perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești.

A susținut că, la caz, dispozitivul deciziei este neclar și, astfel, decizia instanței de apel este incompletă și susceptibilă de casare.

A afirmat că, conform recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 6 privind satisfacția echitabilă, când se constată o executare tardivă sau întârziată, termenul nerezonabil se va aprecia de la data nașterii obligației de executare și se va termina cu executarea efectivă.

Prin referința depusă la 19 martie 2021 Fundația Copiilor de Plein-Air din RM a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei contestate la 02 noiembrie 2020 (f.d.59, vol. II).

Astfel, recursul declarat la 29 decembrie 2020 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate

eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic